

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Om du har en smula erfarenhet av att arbeta med trä så går det lätt. Men det är också ett nybörjarprojekt.

TIDSÅTGÅNG:

Räkna med en hel arbetsdag.

PRISBILD:

Ungefär 1500 kr beroende på var du köper skifferskivan (vår är begagnad).

En enkel skärm, som har stuckits ner mellan skifferplattan och sargen, ger lä när gasolköket används.

Regnvatten kan rinna bort i utrymmet mellan sargen och skifferplattan. Då minskas risken för att träet ska fuktskadas.

Enkelt utekök som kan packas ihop över vintern

Det är trevligt att kunna laga mat utomhus, men inte lika trevligt att ha ett stort utekök på terrassen året runt. Detta utekök är lätt att packa ihop och sätta undan.

Det är mycket populärt att laga mat på terrassen, och därför säljs det massvis av stora, imponerande (och dyra) utekök. Några föredrar att göra

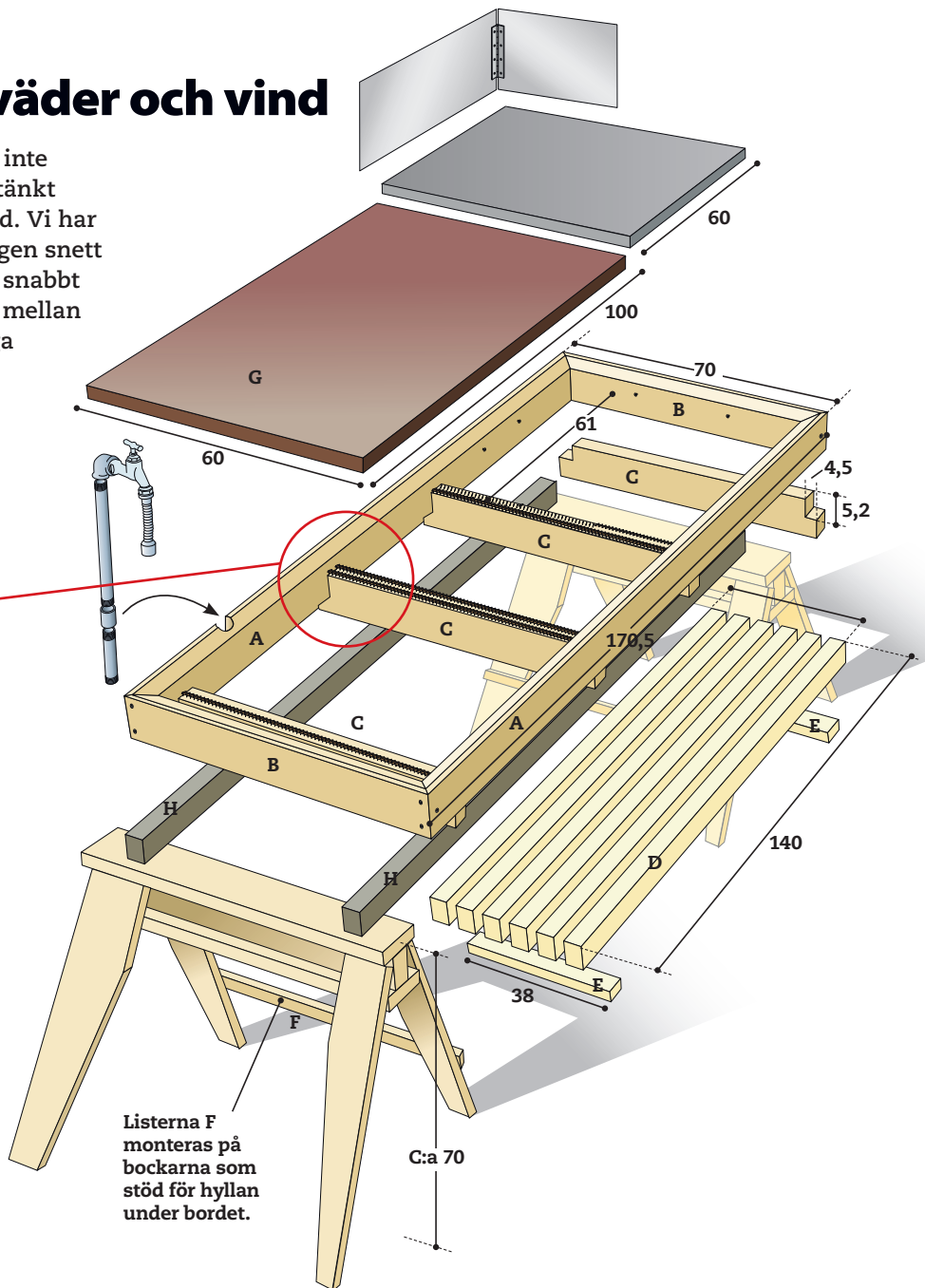
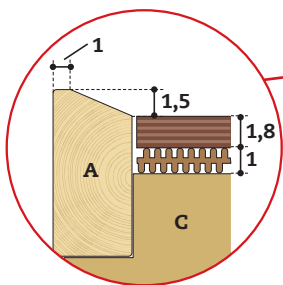
dem själva och ofta resulterar det i mattempel. Gemensamt för dem alla är att de är tämligen stora och att de bara används begränsad tid på året. Övrig tid tar de

bara upp plats och är i vägen. Därför har vi konstruerat ett enkelt utekök. Det är lätt att snickra, har en enkel konstruktion och tar nästan ingen plats när det har packats ihop och ska sättas undan.

Som du ser har vi kompletterat med ett gasolkök och en kran. Resten är egentligen bara en praktisk, hopfällbar arbetsbänk med avlastningshylla. Se flera förslag till utekök på www.gds.se

Köksbänk som tål väder och vind

Allt trä utomhus måste skyddas för att inte angripas av fukt. Här har vi dessutom tänkt på det man kallar konstruktivt träskydd. Vi har exempelvis fasat den övre delen av sargen snett inåt, och det resulterar i att regnvatten snabbt rinner bort. För att luften ska cirkulera mellan trälisten och bänkskivan kan man lägga plastbrickor, en bit platonmatta eller liknande mellan trä och bänkskiva. Om du sedan stryker allt trä med en bra träolja eller utelasyr, så håller träet sig starkt i många år.

Listerna F
monteras på
bäckarna som
stöd för hyllan
under bordet.

C:a 70

Uteköket tar nästan ingen plats när det har plockats isär och satts undan.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

45 x 95 mm finsågat trä:

- 2 sidor (A) à 170,5 cm
- 2 sidor (B) à 70 cm
- 4 tvärreglar (C) à 70 cm

45 x 45 mm finsågat trä:

- 6 reglar (D) à 140 cm till hyllan under bordet

22 x 95 mm sågat trä:

- 1 bräda, 38 cm, klyvs till två spikreglar (E)
- 2 stödreglar (F) à 80 cm till bockar

18 mm formplywood:

- Bänkskiva (G), 60 x 100 cm

45 x 70 mm finsågat trä:

- 2 reglar (H) à 160 cm

Dessutom:

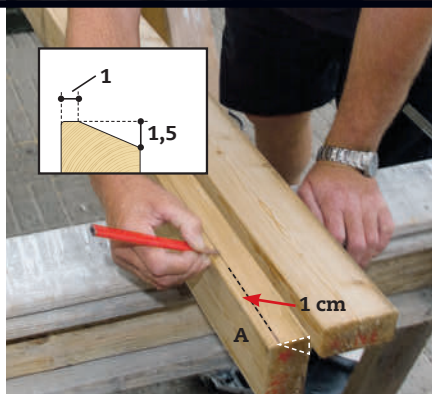
- Värmetålig skiva av skiffer, 60 x 60 cm
- 6 x 100 mm skruvar, helst rostfria
- 4,5 x 40 mm skruvar, helst rostfria, till montering av hyllisterna
- Kran med kopplingar och div. rör
- Vattenslang och kopplingar
- Distansklossar under skivan

Såga till delarna

Ramen eller sargen, som bara ska läggas på två sågbockar eller likande underrede, sågas till av två reglar. Du kan välja finsågat trä, tryckimpregnerat eller lärkträ. Oavsett vad du väljer bör du efterbehandla träet.

Längsidorna är 161,5 cm invändigt och 170,5 cm utvändigt. De två korta sidorna är 61 cm invändigt och 70 cm utvändigt. Det ska vara 3–5 mm luft mellan bänkskivan och sargen så att regnvatten kan rinna undan.

Ovansidan på lång- och kortsidor fasas så att de sluttar svagt inåt. Då samlas det inget vatten på dem. Fasa träet innan du kapar och sätter ihop delarna. Se cirkel i ritning på föregående sida. Se cirkel i ritning på föregående sida.

1 Markera fasen på delarna i sargen (A och B). Här drar vi ett streck 1 cm in från sidan på ovansidan och ett streck 1,5 cm ner från ovansidan på sidan. Träet i den vita trekanten ska sågas bort, så att vi får en liten fasning av sargens ovansida.

2 Cirkelsågen ställs in på gering och klingan justeras så att den går ett par millimeter djupare än träets tjocklek. Spänn fast träet och lägg en kloss under, så att du inte sågar i sågbocken eller bordet.

Kap- och geringssågen gör det lätt att kapa kort- och långsidor på gering så att de passar ihop.

4 Under klyvning är det viktigt att parallellanslaget används för att sågen ska kunna föras rakt.

En bräda på bocken fungerar som mothåll.

5 Hyvla de sågade ytorna släta och fina. Om du har varit noggrann när du sågade räcker det att putsa lite lätt med hyveln. Vrid sågbocken lite åt sidan när du hyvlar, för då välter den inte så lätt.

WWW

Utnyttja vår hemsida. Om du klickar dig fram till vår webbplats så hittar du en kurs i användning av kap- och geringssåg. Där ser du hur du bl.a. finjusterar inställningen så att vinkeln blir exakt den du önskar. Kurserna finns på www.gds.se

7 Finjustera sidorna på sargen med hyvel om sågen har gjort märken i dem. Arbetar du med finsågat trä, så har detta tre finhyvlade sidor, så det räcker kanske att bara finputsas med slippapper.

3 Cirkelsågen ställs in på klyvning. Eftersom vi hade 45 x 95 mm trä hemma, så valde vi att klyva det i stället för att köpa nytt 45 x 45 mm trä. Det ska användas som lister (D) i hyllan.

Kortändarna geringssågas i 45 grader och därmed får vi perfekta hörn på sargen.

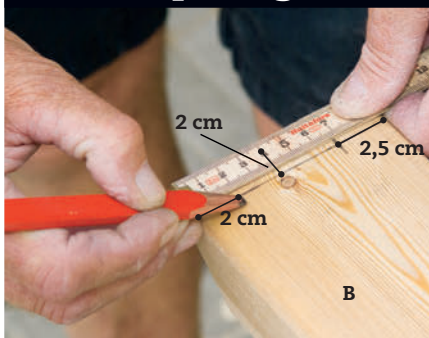
A + B

6 Först nu kapar vi kort- och långsidorna till önskade längder. Ställ in kap- och geringssågen på 45 grader och kapa så att långsidorna blir 170,5 cm utvändigt. Kortsidorna ska vara 70 cm på den utvändiga sidan.

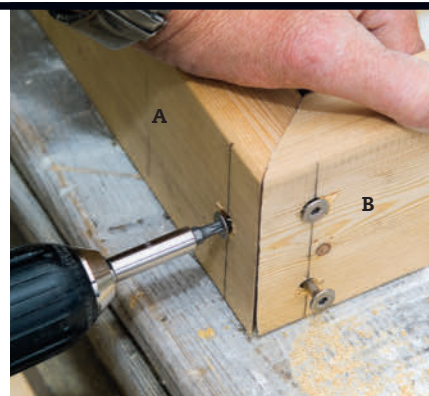

8 Hyvla de sågade kortändarna om det är nödvändigt. Om du däremot har varit riktigt noggrann med din kap- och geringssåg, så kan du låta hyveln stå kvar på hyvelbänken för då har du redan fått perfekt passning.

Sätt ihop sargen

1 Markera för skruvhål på kortsidorna (B) 2 cm in från kortändan. Sätt ett märke 2,5 cm från ovansidan och ett 2 cm från undersidan. På långsidorna dras ett streck 2 cm från kortändan och 45 mm från ovansidan.

2 Dags att skruva. Förborra med 3 mm borr. Innan du drar i alla skruvar i botten har du chans att göra små finjusteringar, men det borde vara överflödigt om du har varit noggrann med din kap- och geringssåg.

3 Den fasade kanten kan – om det behövs – rättas till med ett stämjärn. Ovankanten jämnar du till med hyvel om det är nödvändigt.

4 Runda av alla hörn med 4 slippapper så att de känns behagliga att ta på. Passa också på att runda av alla andra kanter. När sargen är klar stryks den ett par gånger med träolja.

SÄKERHET

Se upp med skärande verktyg. När du arbetar med cirkelsåg, kap- och geringssåg och sticksåg måste du tänka på säkerheten. Använd alltid skyddsglasögon när maskinerna arbetar. Spänn fast alla arbetsstycken med tvingar. Dra ut stickproppen ur kontakten när du byter sågklinga eller när du lämnar verkstan för en paus, så att dina barn inte av misstag startar någon av de farliga maskinerna om de av nyfikenhet besöker din verkstad.

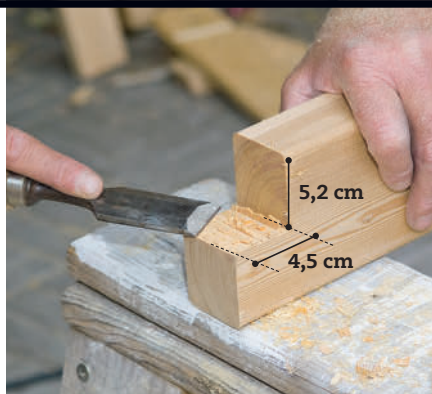
Genom att borra mellan två brädor får du ett halvt hål i varje.

5 Borra hål för kranen. Spänn fast en bräda på sidan av ena långsidan med skruvtving. Markera för kranens placering 10 mm in på långsidan (A). Borra därefter ett 22 mm hål, så får du ett urtag i sargen för röret till kranen.

Klart för skivan

1 Tvärreglarna (C) sågas till med kap- och geringssågen. De ska vara 70 cm långa och i ändarna görs urtag. Hur stort detta ska vara beror på hur tjock plywoodskiva du har valt och hur tjocka distansklossarna av plast är. Bredden ska dock vara 4,5 cm.

2 Stäm bort träet mellan sågspåren, som du har gjort med kap- och geringssågen. På så sätt får du ett perfekt urtag. Här är höjden på urtaget 5,2 cm då plastklossarna är 10 mm tjocka.

3 Tvärreglarna (C) skruvas fast under långsidorna (A). Det räcker med en 6 x 100 mm skruv i varje ände.

MATERIAL

Välj rostfria skruvar. Du kan naturligtvis använda vanliga träskruvar (av utomhustyp) till uteköket. Om du väljer tryckimpregnerat virke eller lärkträ bör du använda rostfria eller syrafasta skruvar. Salterna i impregneringen och den syra som finns i lärkträ kan nämligen på sikt få skruvarna att rosta. Lärkträ kan dessutom svartfärgas.

Den bärande delen i uteköket är sargen, som skruvas ihop av 45 x 95 mm finsågade regler. Tvärreglarna skruvas fast underifrån. Det räcker med en skruv i varje ände. Sargen fixeras sedan på ett stadigt underrede av t.ex. bockar.

Hylla under bänken

Brädan ska vara fixerad i bägge ändar innan du sågar.

1 Såga till spikreglarna (E) till hyllan under bordet. Om du har ett par regelstumpar använder du förstas dem, annars kan du som här såga itu en bräda till två spikreglar.

När listerna har fördelats kapas spikregeln så att den hamnar 1 cm från långsidorna.

2 Lägg hyllisterna (D) vid sidan av varandra. Här ska totalbredden vara cirka 40 cm för att passa på stödregeln på bockarna. Kapa spikreglarna (E) så att de är 2 cm kortare än totalbredden. Fäst alla lister med endast en skruv i varje spikregel.

Varje hyllist (D) fästs med en skruv i varje spikregel.

3 Kolla diagonalerna. Om de är lika långa är konstruktionen vinkelrät. I annat fall vrider du den lite. Fäst därefter alla listerna med ytterligare en skruv i varje spikregel, så att hyllan blir styv. Kom ihåg att förborra och försänka för skruvarna.

Bänkskivorna

1 Skifferskivan behandlas med olja. Vi hade en platta på 60 x 60 cm och använde oss av den som underlag där gasolköket ska stå. Har du ingen stenskiva kan du använda formplywood i hela köksbänkens bredd.

Skydda plywoodsskivans kanter genom att måla eller olja in dem.

2 Själva köksbänken är här en formplywood (G) på 60 x 100 cm. Tjockleken är 18 mm och passar bra till skifferskivan som är 20 mm. Formplywood av bra kvalitet är dyr. Beställ den gärna färdigskuren och slipp betala för spill.

Kranen

Teflontejpen viras runt gångorna.

1 Sätt ihop delarna till kranen. Röret behöver bara gå ner bakom bänken, där du monterar en koppling, så att du kan ansluta en vattenslang.

2 Kranen monteras lätt – stick bara ner röret i hålet i sargen (A). Där kläms det fast men inte mer än att det är lite luft runt röret så att träet kan torka om det har kommit fukt i det.

På sommaren vill man förstås laga maten i trädgården. Och det kan man med ett enkelt utekök som detta.